

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 22 lipca 1992 r.

w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty.

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 i z 1992 r. Nr 21, poz. 84) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przy ustalaniu, czy wystąpiły okoliczności powodujące zawieszenie lub zmniejszenie emerytury i renty, określone w art. 24 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 i z 1992 r. Nr 21, poz. 84), zwanej dalej „ustawą”, uwzględnia się:

- 1) wynagrodzenie z tytułu pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy oraz na podstawie umowy o pracę nakładczą, bez uwzględnienia składników wynagrodzenia, których nie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty,
- 2) uposażenie z tytułu służby w Wojsku Polskim, w Policji w Urzędzie Ochrony Państwa, w Straży Granicznej, w Służbie Więziennej i w Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) dochody z tytułu pracy wykonywanej na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej, jeżeli praca ta jest wykonywana przez okres co najmniej 30 dni,
- 4) dochody z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, której wykonywanie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego,
- 5) dochody z tytułu wykonywania zawodu adwokata,
- 6) dochody z tytułu pracy wykonywanej w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych, spółdzielniach kółek rolniczych oraz w zespołowych gospodarstwach rolnych tych spółdzielni,

zwane dalej „dochodem”.

2. Dochody, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, uwzględnia się również, gdy emeryt lub rencista nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, ponieważ ma ustalone prawo do emerytury (renty) lub jest ubezpieczony z innego tytułu.

3. Za dochód osiągnięty uważa się faktyczny dochód uzyskany przez emeryta lub rencistę w danym roku kalendarzowym.

4. Dochód wypłacony z tytułu pracy, służby lub działalności, o której mowa w ust. 1, wykonywanej przed miesiącem, od którego ustalono prawo do emerytury lub renty, zwanych dalej „świadczeniami”, nie ma wpływu na zawieszenie ani na zmniejszenie świadczeń.

§ 2. 1. Dochód osiągany z dwóch lub więcej tytułów wymienionych w § 1 ust. 1 sumuje się.

2. Przy ustalaniu kwoty osiąganego dochodu dolicza się kwoty pobranych zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego

i opiekuńczego oraz kwoty świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego.

§ 3. 1. Emeryt i rencista zawiadamia organ rentowy niezwłocznie o podjęciu (zaprzestaniu) pracy, służby lub działalności, o której mowa w § 1 ust. 1, zwanej dalej „działalnością”.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, potwierdza zakład pracy, informując o wysokości ustalonego wynagrodzenia.

3. W zawiadomieniu o podjęciu działalności emeryt i rencista składa oświadczenie, czy jego zamiarem jest osiągnięcie dochodu:

- 1) nie powodującego zawieszenia ani zmniejszenia świadczeń,
- 2) powodującego zmniejszenie świadczeń albo
- 3) powodującego zawieszenie świadczeń.

§ 4. 1. Jeżeli z oświadczenia emeryta lub rencisty wynika, że jego zamiarem jest osiągnięcie dochodów:

- 1) nie powodujących zawieszenia ani zmniejszenia świadczeń — organ rentowy wypłaca świadczenia w pełnej przysługującej wysokości,
- 2) powodujących zmniejszenie świadczeń — organ rentowy zmniejsza wysokość świadczeń:
  - a) o 24% kwoty bazowej — w przypadku emerytury i renty inwalidzkiej I i II grupy,
  - b) o 18% kwoty bazowej — w przypadku renty inwalidzkiej III grupy,
  - c) o 20,4% kwoty bazowej — w przypadku renty rodzinnej, do której uprawniona jest 1 osoba,
  - d) przez ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej w myśl art. 24 ust. 7 ustawy — w przypadku renty rodzinnej, do której uprawnionych jest więcej osób niż 1,
- 3) powodujących zawieszenie świadczeń — organ rentowy zawiesza wypłatę świadczeń.

2. Przepis ust. 1 pkt 2 określający wysokość zmniejszenia w stosunku do całej kwoty przysługującego świadczenia stosuje się odpowiednio w przypadku pobierania części świadczenia podlegającego zmniejszeniu wskutek zbiegu prawa do dwóch lub więcej świadczeń, o którym mowa w art. 23 ust. 2 ustawy.

3. Wypłata świadczeń w pełnej wysokości, zmniejszenie świadczeń albo zawieszenie wypłaty świadczeń następu-

je do czasu, aż emeryt lub rencista zmieni treść złożonego wcześniej oświadczenia, chyba że z zawiadomienia zakładu pracy wynika konieczność wypłaty świadczeń w pełnej wysokości, ich zmniejszenia lub zawieszenia.

§ 5. 1. Emeryt i rencista zawiadamia organ rentowy do końca lutego każdego roku o łącznej kwocie dochodu osiągniętego w ubiegłym roku kalendarzowym.

2. Zakład pracy zawiadamia organ rentowy do końca lutego każdego roku o łącznej kwocie dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w ubiegłym roku kalendarzowym.

3. Urząd skarbowy zawiadamia organ rentowy do końca maja każdego roku o łącznej kwocie dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w ubiegłym roku kalendarzowym z wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, wolnego zawodu lub innej samodzielnej działalności o podobnym charakterze, z wyłączeniem działalności twórczej i artystycznej.

§ 6. 1. Ustalenie, czy dochód emeryta lub rencisty uzasadniał wypłatę świadczeń w pełnej wysokości, ich zmniejszenie albo zawieszenie, następuje po upływie roku kalendarzowego na podstawie zawiadomienia zakładu pracy i emeryta lub rencisty, o których mowa w § 5.

2. Ustalenie, o którym mowa w ust. 1, może ulec zmianie na podstawie zawiadomienia urzędu skarbowego.

§ 7. 1. Organ rentowy ustala łączną kwotę dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego i porównuje go z sumą kwot obliczonych od kwoty bazowej dla kolejnych miesięcy tego roku kalendarzowego:

- 1) wskaźnikiem 60%, zwaną dalej „niższą kwotą graniczną dochodu”,
- 2) wskaźnikiem 120%, zwaną dalej „wyższą kwotą graniczną dochodu”.

2. Okres, z którego ustala się łączną kwotę dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę oraz kwoty graniczne dochodu, ulega odpowiedniemu skróceniu w roku kalendarzowym, w którym powstało lub ustało prawo do świadczeń.

§ 8. 1. Jeżeli łączna kwota dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego nie przekroczyła niższej kwoty granicznej dochodu, organ rentowy ustala, że dochód emeryta (rencisty) nie uzasadniał zmniejszenia ani zawieszenia świadczeń, a w przypadku gdy świadczenia były zmniejszone lub zawieszane — dokonuje zwrotu różnicy między należną i wypłaconą kwotą świadczeń.

2. Jeżeli łączna kwota dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę w okresie ubiegłego roku kalendarzowego przekroczyła niższą kwotę graniczną dochodu, organ rentowy ustala:

- 1) że dochód osiągnięty przez emeryta lub rencistę uzasadniał:
  - a) zmniejszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód nie przekroczył wyższej kwoty granicznej dochodu,
  - b) zawieszenie świadczeń wypłaconych za okres ubiegłego roku kalendarzowego, jeżeli dochód przekroczył wyższą kwotę graniczną dochodu,
- 2) kwotę różnicy między należną a wypłaconą kwotą świadczeń, która podlega zwrotowi, z uwzględnieniem § 9.

§ 9. 1. Organ rentowy po ustaleniu, że łączna kwota dochodu emeryta lub rencisty przewyższyła w danym roku kalendarzowym kwotę graniczną dochodu o kwotę niższą niż kwota nienależnie pobranych świadczeń, informuje emeryta (rencistę) o możliwości uniknięcia zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń w razie przekazania na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego kwoty równej kwocie tego przekroczenia, pomniejszonej o 20% z tytułu pobranej zaliczki na podatek dochodowy, i wyznacza termin jej zwrotu.

2. Jeżeli emeryt (rencista) nie dokonał wpłaty, o której mowa w ust. 1, w określonym terminie, organ rentowy dochodzi zwrotu świadczeń na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin albo w przepisach odrębnych.

§ 10. 1. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ogłaszając na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy wskaźnik waloryzacji równy co najmniej 110%, informuje jednocześnie w formie komunikatu o wysokości kwot dochodu równych:

- 1) 60% kwoty bazowej miesięcznie,
- 2) 120% kwoty bazowej miesięcznie,

z zaokrągleniem w górę do pełnych tysięcy złotych.

2. W listopadzie każdego roku kalendarzowego Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informuje o kwotach granicznych dochodu dla mijającego roku kalendarzowego.

§ 11. 1. Przy ustalaniu kwoty dochodu powodującej zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń na podstawie ustawy nie uwzględnia się dochodów, o których mowa w § 1 ust. 1, wypłaconych z tytułu działalności wykonywanej przed dniem 1 stycznia 1992 r.

2. W stosunku do osób wykonujących pracę nauczyciela i nauczyciela akademickiego w 1992 r. okres, z którego ustala się łączną kwotę dochodu osiągniętego przez emeryta lub rencistę oraz sumę kwot granicznych dochodu, ulega skróceniu o okres poprzedzający dzień 1 września 1992 r.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *J. Kuroń*